

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23114,Miejskie-Przedsiębiorstwo-Komunikacyjne-w-Lodzi.html>
19.05.2024, 08:06

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Łodzi

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Łodzi, powstało 1 I 1951 na bazie Miejskich Zakładów Komunikacyjnych (V 1948–XII 1950), wcześniej Łódzkich Zakładów Komunikacyjnych (X 1947–V 1948). Funkcjonowało do X 1992. Następnie rozpoczęto proces likwidacji i przekształcania w spółkę (MPK w Łodzi w likwidacji). Od 1 I 1993 pn. MPK-Łódź Spółka z o.o.

W l. 50. trzon komunikacji miejskiej w Łodzi stanowiły tramwaje, komunikacja autobusowa zaś była dopiero w okresie organizacji. Przedsiębiorstwo zatrudniało wówczas ok. 5 tys. osób. W chwili powstania spółki MPK w Łodzi obsługiwało 108 linii miejskich i podmiejskich, a w jego dyspozycji pozostawało 607 autobusów i 648 jednostek tramwajowych. Tabor MPK w Łodzi malowany był na kremowo-czerwony kolor. Tramwaje pochodziły z chorzowskiego Konstalu, autobusy zaś dostarczały firmy: Fiat, Mavag, Star, San (H01B), Ikarus, Jelcz, a w l. 90. MAN i Mercedes.

Pracowników MPK w Łodzi cechowały silne tradycje strajkowe. Strajk tramwajarzy 12–13 VIII 1957 był największym wystąpieniem łódzkich robotników od czasów strajku włóknarzy z XI 1947. Głównym postulatem podniesienie płacy zasadniczej. Organizatorami w większości ci sami pracownicy, którzy zastrajkowali 23 V 1946. Represje postrajkowe wobec pracowników oraz obserwacja ze strony SB spowodowały, że aż do VIII 1980 pracownicy MPK w Łodzi nie podjęli żadnej akcji protestacyjnej.

Największe znaczenie w historii przedsiębiorstwa miał strajk zapoczątkowany 25 VIII 1980. W skład KS weszli m.in.: Ryszard Stachurski, Janusz Kowalski, Longin Chlebowski, Zbigniew Rybarkiewicz. Na czele komitetu stanął Andrzej

Słowik. 29 VIII 1980 KS podporządkował się organizacyjnie MKS w Gdańsku, włączając się tym samym w nurt wydarzeń krajowych, aspirując jednocześnie do roli przewodniej w Łodzi. 31 VIII 1980 strajk zakończony podpisaniem porozumienia pomiędzy KS a przedstawicielami dyrekcji przedsiębiorstwa, władz miasta i instancji partyjnych.

Wydarzenie to dało podwaliny pod powstanie NSZZ „S” w Łodzi. 2 IX 1980 KS przekształcił się w Komitet Założycielski NSZZ (nast. w KZ z L. Chlebowskim jako przew.), 5 IX 1980 zaś na bazie komitetów strajkowych miejskich przedsiębiorstw komunikacyjnych powołano MKZ z A. Słowikiem na czele. Do 13 XII 1981 w MPK udało się zrealizować większość postulatów strajkowych.

13 XII 1981 w związku z internowaniem L. Chlebowskiego i innych przedstawicieli KZ, MPK nie podjęło zaplanowanej akcji strajkowej. W warunkach stanu wojennego zbudowanie struktur związkowych w przedsiębiorstwie okazało się trudne. Organizowano pomoc dla rodzin osób internowanych, kolportowano podziemne wydawnictwa. Dopiero XI 1984 powstała Tajna Komisja Zakładowa NSZZ „S”. Funkcjonowała do 7 X 1988, kiedy to na jej miejsce powstała jawna Tymczasowa Komisja Zakładowa.

1986 na terenie MPK w Łodzi powstało wydawnictwo Pantograf. IX 1986-I 1990 wydawano pismo „Między Przystankami” będące organem TKZ (a nast. Międzyzakładowej Komisji NSZZ „S” w Łodzi).

Przemysław Stępień

[Łódź, Region Ziemia Łódzka](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)